

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera, soudce JUDr. Tomáše Langáška a soudkyně Mgr. Barbory Berkové v právní věci žalobkyně: **T. T. N.**, zastoupené Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 4. 2019, č. j. MV-40744-4/SO-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 10. 12. 2019, č. j. 57 A 87/2019 – 44,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se nepřiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím ze dne 31. 1. 2018 Ministerstvo vnitra (dále jen „ministerstvo“) zamítlo žádost žalobkyně o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání, neboť žalobkyně „neplní účel dlouhodobého pobytu“ (výrok I) a byla zjištěna jiná závažná překážka pobytu žalobkyně na území (výrok II). Žalovaná změnila výrok rozhodnutí prvního stupně tak, že ponechala pouze důvod uvedený původně ve výroku II. Ministerstvo podle ní dostatečně prokázalo, že žalobkyně na území ČR vykonávala závislou práci bez povolení k zaměstnání, což lze podřadit pod § 56 odst. 1 písm. j) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, nebylo však postaveno na jisto, že v současné době účel pobytu (podnikání) neplní. Žalobkyně napadla rozhodnutí žalované žalobou u Krajského soudu v Plzni, který ji shora označeným rozsudkem zamítl.

[2] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) brojila proti rozsudku krajského soudu kasační stížností, zároveň podala návrh na přiznání odkladného účinku. Tento návrh odůvodnila tím, že přiznání odkladného účinku může být výhradním prostředkem, jak lze dosáhnout toho, aby konečný úspěch kasační stížnosti nebyl pouze formální. V této souvislosti odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 – 100, č. 2882/2013 Sb. NSS, podle kterého lze stěžít předpokládat, že cizinec má předejít případné nenahraditelné újmě tím, že bude vědomě porušovat zákon nelegálním pobytem na území ČR a vystavovat se riziku, že mu bude uloženo správní vyhoštění.

[3] Podle judikatury Nejvyššího správního soudu může být pro výkon stěžovatelova práva na spravedlivý proces nezbytné, aby mohl zůstat na území ČR do skončení řízení o jeho kasační stížnosti. Stěžovatelce by nepřiznáním odkladného účinku bylo znemožněno legálně pobývat na území ČR a osobně se účastnit řízení nebo se osobně radit se svým zástupcem a dávat mu závazné pokyny pro další postup. Její návrat do doby pravomocného rozhodnutí o kasační stížnosti je prakticky vyloučen, a to především vzhledem k praktickým problémům s podáváním žádostí o udělení víz na zastupitelských úřadech. Případným výkonem napadeného rozhodnutí by proto byla závažně narušena procesní práva stěžovatelky účastnit se soudního řízení ve věci této kasační stížnosti, a tím i právo na spravedlivý proces.

[4] Stěžovatelka poukázala na skutečnost, že jí napadeným rozhodnutím nebylo prodlouženo povolení k dlouhodobému pobytu, kterým disponovala již 6 let. Stalo se tak navíc za sporných okolností a správní orgány se dopustily řady procesních pochybení. Jen přiznáním odkladného účinku lze zmírnit intenzitu zásahu, který mělo a stále má jednání správních orgánů do jejího života, a bude tak zajištěna ochrana jejích vazeb na území. Stěžovatelka má na území ČR vytvořeno komplexní zázemí. Ponechání stěžovatelky bez pobytového oprávnění a bez možnosti osobně bojovat o jeho zachování by bylo nezvratnou ranou do jejího soukromého života. V domovské zemi byly již stěžovatelčiny vazby zpřetrhány, respektive se s ostatními doposud žijícími členy rodiny nestýká, nucené vycestování z území ČR by tak znamenalo velmi citlivý zásah do jejího rodinného a soukromého života. Újma nadto vzrůstá s ohledem na vysoké finanční náklady, které by bylo nutné vynaložit na vycestování. V daném kontextu se nepochybně jedná o nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Stěžovatelce přitom není známo, že by případné přiznání odkladného účinku bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[5] Žalovaná s návrhem na přiznání odkladného účinku nesouhlasila. Platnost posledního realizovaného pobytového statusu stěžovatelky skončila uplynutím času a její žádost o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu byla zamítnuta. Stěžovatelka není k pobytu na území oprávněna a nic by na tom nemohlo změnit ani přiznání odkladného účinku. Podle žalované nejsou splněny podmínky nenahraditelné újmy, neboť ta jí nemůže vzniknout. Ta by jí mohla vzniknout až na základě správního vyhoštění. To sice může být důsledkem zamítnutí žádosti o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu, je o něm však vedeno samostatné řízení, které zaručuje zkoumání dopadu do soukromého nebo rodinného života, a je možné se proti němu bránit žalobou, která má ze zákona odkladný účinek. Stěžovatelka je navíc zastoupena advokátem, který zajišťuje náležitou ochranu jejích práv.

II. Posouzení návrhu Nejvyšším správním soudem

[6] Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. soud může přiznat žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Ve smyslu § 107 s. ř. s. uvedené podmínky platí přiměřeně i pro odkladný účinek kasační stížnosti.

[7] Odkladný účinek představuje institut mimořádné povahy. Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví není řádným opravným prostředkem, u něhož by bylo možno automaticky očekávat přiznání odkladného účinku. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno.

pokračování

[8] V žádosti o přiznání odkladného účinku je proto nutné vylíčit individualizované a závažné okolnosti, které mimořádně vyloučení účinků pravomocného rozhodnutí odůvodňují (viz např. usnesení ze dne 6. 1. 2016, č. j. 2 Azs 271/2015 – 32).

[9] Stěžovatelka spatřuje hrozbu nepoměrně větší újmy ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. v nuceném opuštění území ČR, který by mělo podle ní za následek (1) citelný zásah do jejího soukromého a rodinného života a (2) porušení práva na spravedlivý proces v důsledku nemožnosti zůstat na území ČR do skončení řízení o její kasační stížnosti. Pokud by nebyl odkladný účinek kasační stížnosti přiznán, stěžovatelka by se nemohla osobně účastnit řízení o kasační stížnosti nebo se osobně radit se svým právním zástupcem a dávat mu závazné pokyny pro další postup.

[10] Tvrzení o vzniku újmy v důsledku zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatelka uvedla pouze ve velmi obecné rovině. Její tvrzení o zásahu do rodinného života na území ČR neodpovídá zjištěním učiněným správními orgány, podle nichž kontrolou v cizineckém informačním systému a z údajů uvedených v žádosti vyplynulo, že na území ČR nepobývá žádný ze stěžovatelčiných rodinných příslušníků. Naopak manžel a zletilé děti podle informací z její žádosti žijí ve Vietnamu. Stěžovatelka tato zjištění nijak nezpochybnila, ani nevyvrátila. Nijak neupřesnila ani újmu, kterou by pocítovala v souvislosti se zásahem do jejího soukromého života. Zcela obecná tvrzení o zásahu do rodinného a soukromého života proto v posuzované věci přiznání odkladného účinku neodůvodňují.

[11] Dále stěžovatelka spatřovala vznik újmy v důsledku tvrzeného porušení práva na spravedlivý proces. Porušení tohoto práva přitom spojovala výhradně se samotným řízením o kasační stížnosti. Je sice pravdou, že stěžovatelka v případě nuceného opuštění ČR utrpí určitý zásah do své právní sféry v podobě ztížené možnosti osobně se účastnit probíhajícího řízení o kasační stížnosti. V kasačním řízení však zpravidla není prostor pro uplatnění práva na projednání věci v přítomnosti stěžovatele (srov. § 109 odst. 2 s. ř. s.). Se svým zástupcem pak může komunikovat například telefonicky, příp. pomocí moderních technologií. Nejde tak o újmu citelnou a nenahraditelnou.

[12] Nejvyšší správní soud proto odkladný účinek kasační stížnosti nepřiznal.

[13] Závěrem soud doplňuje, že z usnesení o nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti nelze dovozovat jakékoliv závěry ohledně toho, jak bude rozhodnuto o samotné kasační stížnosti (viz usnesení ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 – 76, č. 1072/2007 Sb. NSS).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. února 2020

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu